

การศึกษาผลของเจลพอลิแซ็กคาไรด์

จากเปลือกทุเรียนต่อคุณลักษณะ
ของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยด

เจลพอลิแซ็กคาไรด์

อาจารย์ที่ปรึกษา

นางสาวปิยะทิพย์ หนูแก้ว
นางสาวสุธิสา แก้วนุ้ย
นางสาวฐานันญา นิจจำรูญ
นายสหชาติ สุดเรือง
นางปาณิศา จันทรันนัม

ผู้วิจัย

นางสาววิศรา นระโต
นางสาวพิมพ์ชนก พันภัย
นางสาวพนิดา คงปาน

วิทยาลัยเทคนิคพัทลุง จังหวัดพัทลุง

ที่มาและความสำคัญ

ขนมจีนเป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่แปรรูปมาจากแป้งข้าวเจ้า นิยมใช้รับประทานแทนข้าว คู่กับน้ำยาขนมจีนชนิดต่างๆ ซึ่งปัจจุบันมีการแปรรูปขนมจีนเพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ เช่น การทำขนมจีนจากข้าวสังข์หยดซึ่งเป็นข้าวที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ได้แก่ ไนอะซิน วิตามินบี และธาตุเหล็กสูง แต่พบว่าการทำขนมจีนจากข้าวสังข์หยดนั้นทำให้เส้นขนมจีนขาดง่าย เส้นเกาะกันเป็นก้อน ส่งผลทำให้ไม่เป็นที่นิยมของผู้บริโภค

เปลือกทุเรียนซึ่งเป็นวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มีปริมาณการบริโภคสูง ส่งผลทำให้เปลือกทุเรียนถูกทิ้งเป็นขยะจำนวนมาก จากการศึกษาพบว่าเปลือกทุเรียนมีสารพอลิแซ็กคาไรด์ที่บริเวณเนื้อเยื่อชั้นนอก สามารถสกัดออกมาในรูปของเจลที่มีคุณสมบัติเป็นสารที่ทำให้ข้นเหนียว สารที่ทำให้คงตัว และสารที่ทำให้เกิดเจลได้

จากสภาพปัญหาในการทำเส้นขนมจีนจากข้าวสังข์หยด และการนำประโยชน์ของเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียนที่มีคุณสมบัติเป็นสารเพิ่มความเหนียวของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยด คณะผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความเหนียวของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยดเสริมเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาอุณหภูมิและเวลาที่เหมาะสมในการสกัดเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียน
2. เพื่อศึกษาปริมาณเจลพอลิแซ็กคาไรด์ที่เหมาะสมในการทำเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยด
3. เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส ด้านลักษณะที่ปรากฏ ความเหนียว สี กลิ่น เนื้อสัมผัส และรสชาติของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยดเสริมเจลพอลิแซ็กคาไรด์

วัสดุอุปกรณ์

1. เครื่องรีดเส้นขนมจีน
2. เครื่องชั่งดิจิตอล
3. เครื่องบด
4. หลอดฉีดยา
5. เครื่องโรยขนมจีน
6. กระบอกลง
7. เปลือกทุเรียนพันธุ์หมอนทอง
8. ข้าวเจ้าพันธุ์ชัยนาท
9. ข้าวสังข์หยด
10. น้ำ

ขั้นตอนการทดลอง

1

ล้างเปลือกทุเรียนให้สะอาด
หั่นเนื้อเยื่อให้เป็นชิ้นเล็กๆ
บดให้ละเอียด

5

นวดแป้งให้ผสมเป็นเนื้อ
เดียวกัน

2

ต้มเปลือกทุเรียนที่อุณหภูมิ
และเวลาต่างๆ และกรอง
สารละลายพอลิแซ็กคาไรด์
วางไว้ให้เย็น 1 ชั่วโมง

6

รีดเส้นขนมจีนลงในน้ำเดือด
และต้มในน้ำเดือด จนเส้น
ขนมจีนลอยเหนือผิวน้ำ

3

ทดสอบความหนืดโดยบรรจุ
เจลพอลิแซ็กคาไรด์ปริมาตร
1 มิลลิลิตร ลงในหลอดฉีดยา
บันทึกเวลาที่เจลหยุดจนหมด

7

ล้างเส้นขนมจีนด้วยน้ำเย็น
วางเส้นขนมจีนลงในภาชนะ
ที่โปร่งน้ำ

4

เตรียมแป้งข้าวเจ้า ข้าวสังข์-
หยด และเจลพอลิแซ็กคาไรด์
ตามสูตรต่างๆ

8

สำรวจความพึงพอใจของผู้-
บริโภค

วิธีการทดลอง

การทดลองที่ 1 ศึกษาระดับอุณหภูมิและเวลาที่เหมาะสมในการสกัดเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียน

การทดลองที่ 2 ศึกษาปริมาณเจลพอลิแซ็กคาไรด์ที่เหมาะสมในการทำเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยด

การทดลองที่ 3 สืบหาความพึงพอใจต่อคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส ด้านลักษณะที่ปรากฏ ความเหนียว สี กลิ่น เนื้อสัมผัส และรสชาติ ของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยดเสริมเจลพอลิแซ็กคาไรด์

ผลการทดลอง

ผลการทดลองที่ 1

จากการศึกษาพบว่า การสกัดเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียนที่อุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส ใช้เวลาในการสกัด 60 นาที ทำให้เซลล์มีลักษณะขุ่น มีสีเหลืองอ่อน มีความหนืดระดับสูง เมื่อทดสอบความหนืดของเจลโดยเปรียบเทียบเวลาในการหยดเจลพอลิแซ็กคาไรด์ปริมาตร 1 มิลลิลิตร ใช้เวลา 43 นาที

ผลการทดลองที่ 2

จากการศึกษาพบว่า การใช้แป้งข้าวเจ้า 100 กรัมต่อแป้งข้าวสังข์หยด 100 กรัม เพื่อศึกษาการใช้ปริมาณของเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียนที่มีผลต่อลักษณะของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยดโดยใช้สูตรที่ต่างกัน 4 สูตร และนำเส้นขนมจีนทั้ง 4 สูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการผลิตเส้นขนมจีนประเมินและเลือกสูตรพบว่าเส้นขนมจีนสูตรที่ 3 ซึ่งใช้ปริมาณเจลพอลิแซ็กคาไรด์ 10 กรัม ทำให้ได้เส้นขนมจีนที่เหนียวนุ่มและคล้ายคลึงกับเส้นขนมจีนในท้องตลาดมากที่สุด และทดสอบความคงตัวของเส้นขนมจีนพบว่าเมื่อวางเส้นขนมจีนทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้อง เส้นขนมจีนจะไม่เกาะกันเป็นก้อน

ผลการทดลองที่ 3

จากการศึกษาความพึงพอใจต่อคุณลักษณะทางประสาทสัมผัส ด้านความเหนียว สี กลิ่น เนื้อสัมผัส และรสชาติ ของเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยดพบว่า มีคะแนนความพึงพอใจต่อคุณลักษณะทางประสาทสัมผัสรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($= 4.68, S.D. = 0.42$)

สรุปผลการทดลอง

สภาวะที่เหมาะสมในการสกัดเจลพอลิแซ็กคาไรด์คืออุณหภูมิ 80 องศาเซลเซียส เวลา 60 นาที เพราะว่าเป็นสภาวะที่สามารถสกัดเจลพอลิแซ็กคาไรด์จากเปลือกทุเรียนได้มากที่สุด และได้เจลสีขาวขุ่น มีความหนืดสูง และเมื่ออุณหภูมิสูงกว่า 80 องศาเซลเซียส ทำให้ความหนืดของเจลลดลง เนื่องจากพันธะของพอลิแซ็กคาไรด์ถูกทำลาย การศึกษาปริมาณของเจลพอลิแซ็กคาไรด์ที่เหมาะสมในการทำเส้นขนมจีนข้าวสังข์หยดคือ 10 กรัม ซึ่งทำให้ได้เส้นขนมจีนมีความเหนียวนุ่มและเนื้อสัมผัสเหมาะสม เส้นขนมจีนสามารถดูดซับน้ำแฉะได้ดี และเมื่อวางขนมจีนทิ้งไว้ที่อุณหภูมิห้องพบว่าเส้นขนมจีนไม่เกาะกันเป็นก้อน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพิ่มคุณค่าทางโภชนาการของเส้นขนมจีนช่วยให้ผู้บริโภคได้รับแร่ธาตุและสารอาหารจากข้าวสังข์หยดเพิ่มขึ้น
2. เพิ่มมูลค่าของเปลือกทุเรียนซึ่งเป็นวัสดุที่เหลือใช้ทางการเกษตร
3. สามารถนำไปถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับกลุ่มแม่บ้านเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่องและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำเร็จรูปเพื่อเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์
2. ควรมีการนำเปลือกผลไม้ที่เหลือใช้ตามฤดูกาลต่างๆ มาปรับใช้ในการสกัดเจลพอลิแซ็กคาไรด์ในการทำเส้นขนมจีน